

Suomi sataa ja tuulee

Olette menossa katsomaan 8.2. Hämeenlinnan Teatteriin esitystä Suomi Sataa ja Tuulee. Tehtäväpaketissa olevat videot kertovat teille etukäteen näytelmästä ja sen toteutuksesta, jotta teidän olisi hauskenpi ja antoisampi seurata sitä.

TEHTÄVÄ 1)

Aloittakaa katsomalla Youtubesta video Teatterin A B C osa 1 kohdasta 2:36 niin pääsette suoraan asiaan. (<https://www.youtube.com/watch?v=0fEVK--okts&feature=youtu.be>)

Videon esittely:

- Suomi Sataa ja Tuulee on kantaesitys. Se tarkoittaa sitä, että näytelmä esitetään julkisesti ensimmäistä kertaa. Näytelmän ovat käsikirjoittaneet näyttelijä Henna-Maija Alitalo ja ohjaaja Kirsi-Kaisa Sinisalo.
- Videon alussa Henna-Maija ja Kirsi-Kaisa puhuvat siitä, mistä näytelmä kertoo, mitkä ovat sen lähtökohdat, miten roolihenkilöt ovat syntyneet ja mikä on esityksen tyyli.
- Näyttelijä Anneli Ranta kertoo, minkälainen näytelmä on hänen näkökulmastaan ja miten hän rakentaa omia roolejaan.
- Videon tausta on esityksen harjoituksista.

TEHTÄVÄ 2)

- Suomi Sataa ja Tuulee ei ole ihan tavallinen näytelmä. Miten se poikkeaa perusnäytelmästä?
- Kertokaa lyhyesti jonkun tuntemanne elokuvan, kirjan, näytelmän tai sadun juoni. Siis se, mitä siinä tapahtuu.

Esim. Satu Pienestä Punahilkasta: Punahilkka lähteet viemään ruokakoria sairaalle isoäidilleen. Ennen kuin tyttö ehtii isoäidin mökille perille, susi on syönyt tämän. Susi ahmaisee myös Punahilkan suihin. Puunhakkaaja löytää ylensyöneen suden kuorsaamasta isoäidin sängystä ja arvaa, mitä on tapahtunut. Hän avaa suden vatsan ja isoäiti ja Punahilkka kömpivät sieltä ulos. Puunhakkaaja ja Punahilkka täyttävät suden vatsan kivillä ja ompelevat sen kiinni.

Woolverton – Menken –Ashman –Rice: Kaunotar ja Hirviö. Helsingin Kaupunginteatteri 2007, ohjaus Hans Berdtsson, lavastus Katariina Kirjavainen.

Teatteriesitys on usean eri taiteenlajin yhdistelmä. Esitykseen tarvitaan käsikirjoitus, ohjaaja, näyttelijöitä, puvut, maskeerausta, lavastus, valot ja äänet.

Seuraavassa kokonaisuudessa keskitymme esityksen kahteen visuaaliseen osa-alueeseen **lavastukseen ja pukusuunnitteluun**.

Paavo Haavikko: Adun, Vaasan kaupunginteatteri, 1985, pukusuunnittelija, Samppa Lahdenperä

Carroll Lewis: Liisa Ihmemaassa, Hämeenlinnan Kaupunginteatteri 1998, lavastus, Eira Lähteinen

TEATTERIESITYKSEN LAVASTAMISESTA

Karel Capek: R.U.R. Suomen Kansallisteatteri, 1928, ohjaus Eino Kalima, lavastus Matti Warén.

Alan Jay Lerner: My Fair Lady. Svenska Teatern 2003, ohjaus Maria Sid, lavastus Erik Salvesen.

Monika Fagerholm: Amerikkalainen tyttö, Teatteri Takomo 2012, ohjaus Essi Räisänen, lavastus Milja Aho.

- Lavastaja suunnittelee näyttämölle teatteriesityksen tapahtumaympäristön eli lavastuksen.
- Lavastajan työn lähtökohta ovat näytelmäteksti sekä keskustelut esityksen ohjaajan kanssa.
- Lavastuksen toteuttavat lavastamon henkilökunta ja rekvisiitan valmistajat näyttämöestarin ja lavastemestarin johdolla.

Katso seuraavan dian/sivun kuvia teatteriesityksistä ja mieti seuraavia asioita.

Mikä on esityksen tapahtumapaikka?

Onko tapahtumapaikka sellainen joka voisi oikeasti olla olemassa vai onko se mielikuvitusta? Perustele muutamalla sanalla, miten päättelit asian?

Pystyykö kuvan perusteella sanomaan, mikä on esityksen tapahtuma-aika? Onko kyseessä nykyaika, mennyt aika vai onko ajankohta määrittelemätön?

Minna Canth: Anna Liisa. Savonlinnan Kaupunginteatteri 2004, ohjaus Ritva Söderström, visualisointi Jarmo Hirvonen.

Burroughs – Collins –Hwang: Tarzan. Helsingin Kaupunginteatteri 2014, ohjaus Kari Rentola, lavastus Katariina Kirjavainen.

TEHTÄVÄ 3)

Katsokaa Youtubesta video Teatterin A B C osa 2.

(<https://www.youtube.com/watch?v=eVFbdM6X04g>)

Videon esittely:

- Video kertoo, miten lavastusta ja rekvisiittaa Hämeenlinnan Teatterin Suomi sataa ja tuulee -esitykseen suunniteltiin ja toteutettiin.
- Video aluksi lavastaja Eira Lähteinen kertoo, mistä hänen ideansa näytelmän lavastukseksi lähti ja miten se kehittyi.
- Sen jälkeen näyttämömestari Allu ”Metallisika” Vienola kertoo, kuinka lavastus toteutettiin.
- Kolmannessa jaksossa tarpeistonvalmistaja Maria Myrskyvuori näyttää kuinka Aalto-maljakosta tehdään teatteriversio.

TEHTÄVÄ 4)

- **Oletteko nähneet Sibelius -monumentin, josta lavastaja Eira Lähteinen videolla puhuu? Vaikka tietäisitte minkä näköinen se on, etsikää siitä kuvia internetistä. Tarkistakaa samalla, kuka sen on veistänyt ja missä se sijaitsee.**
- **Onko teillä mielikuvaa siitä, minkälainen Tuonelan virta on? Etsikää siitä kuvia. Etsikää myös kuva maalauksesta Lemminkäisen äiti. Missä paikassa teoksen äiti ja poika ovat? Kuka teoksen on maalannut?**
- **Pystyttekö päättämään, miksi tarpeistonvalmistaja Maria Myrskyvuori tekee tätä esitystä varten maljakon? Miksi ei käytetä oikeaa Aalto-vaasia?**

PUKUSUUNNITTELU

William Shakespeare: Romeo ja Julia, Oulun kaupunginteatteri 2000, puvut Pasi Räbinä, ohjaus Maarit Pyökäri.

- **Pukusuunnittelija suunnittelee esityksissä käytettävät roolivaatteet**
- **Pukusuunnittelun lähtökohtana on näytelmän käsikirjoitus, keskustelut ohjaaja ja lavastajan kanssa.**
- **Pukusuunnittelija saattaa myös seurata näytelmän harjoituksia jolloin näyttelijän roolihaamo ja ilmaisu ja lavastuksen tyyli laji vaikuttava lopputulokseen.**
- **Pukuompelijat toteuttavat roolivaatteet teatterin puvustossa puvustonhoitajan johdolla.**

TEHTÄVÄ 5)

Teatteriesityksessä puku kertoo henkilöstä joka sitä käyttää, ajankohdasta johon esitys on sijoitettu ja esityksen tyyllilajista.

Katso näitä kahta kuvaa ja pohdi:

- Mitä roolivaate ja näyttelijäntyö kertovat ihmisestä. Minkä ikäisiä kuvan henkilöt ovat? Voiko puvuista päätellä, ovatko henkilöhahmo rikkaita vai köyhiä? Mitä muuta kuva roolihahmoista kertoo?
- Mikä on esityksen tapahtuma-aika. Onko kyseessä nykyaika, mennyt aika vai jääkö ajankohta määrittelemättömäksi?
- Mikä on esityksen tyyllilaji? Onko se realistinen, historiallinen tai fantasia?

Johannes Ekholm – Akse Pettersson: Kaspar Hauser, Q-teatteri 2014, puvut Emmi Lieve, ohjaus Akse Pettersson. Kuva Pate Pesonius.

Amadeus, Suomen Kansallisteatteri 1981, puvut Anneli Qveflander, ohjaus Eugen Terttula.

TEHTÄVÄ 6)

Katsokaa Youtubesta video Teatterin A B C osa 3.

(https://www.youtube.com/watch?v=NVu2AX6k_Xc&t=397s)

- Pukusuunnittelija Anne Laatikainen kertoo Suomi Sataa ja Tuulee esityksen pukusuunnitteluprosessista ja sen etenemisestä.
- Näyttelijä Maiju-Riina Huttunen kertoo, miten roolipuku vaikuttaa näyttelijän työhön.

Vieraile osoitteessa

<http://veikko.teatterimuseo.fi/teatterinabc/romeojajulia/romeo-julia/index.php> ja ”pelaa” Romeo ja Julia” – peliä.

William Shakespeare: Romeo ja Julia, Seinäjoen Kaupunginteatteri 2014, puvut Riikka Aurasmaa, ohjaus Antti Mikkola. Kuva Jukka Kontkanen.

TEHTÄVÄT ESITYKSEN JÄLKEEN (3 kpl)

1) Keskustelkaa joko pienryhmissä tai kaikki yhdessä seuraavista teemoista.

- Mitä piditte esityksestä Suomi Sataa ja Tuulee?
- Käsiteltiinkö siinä asioita jotka kiinnostavat teitä? Mainitse muutama eri aihe joita siinä nousi esiin?
- Näytelmässä ei ole yhtä yhtenäistä juonta. Onko se mielestänne hyvä vai huono? Perustele.
- Mikä oli esityksen mielenkiintoisin, hauskin tai kohtausta? Miksi?
- Oliko esitystä vaikea seurata, kun sama näyttelijä esitti monia eri rooleja?
- Kuka oli esityksen hauskin, mielenkiintoisin tai tyhmin roolihenkilö?
- Näyttikö lavastus siltä, kun olitte kuvitelleet sen olevan?
- Sopiko lavastus mielestänne esitykseen?
- Mitkä ovat teidän mielestänne Suomalaisuuden symboleita eli asioita, esineitä, värejä yms. jotka kuvastavat Suomea ja Suomalaisuutta.

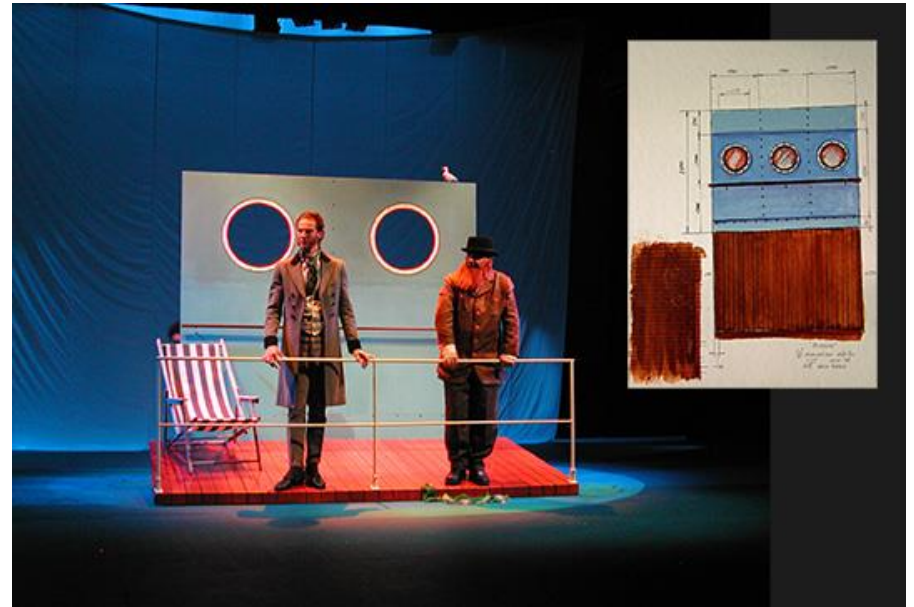
2) Lavastus

**Tehkää paperille lavastusluonnos joko piirtämällä, maalaamalla tai kollaasitekniikalla.
Valitkaa yksi seuraavista aiheista:**

- Suomi Sataa ja Tulee perheen koti
- Iloinen ilmapiiri
- Kauhukabinetti

August Strindberg: Fröken Julie, Åbo Svenska Teater 1979, lavastus Tove Ahlbäck, ohjaus Anette Arlander

Jules Verne, Jorden runt på 80 dagar, Wasa Teater 2006, lavastus ja pukusuunnittelu Mimmi Resman, ohjaus Arn-Henrik Blomqvist

3) Pukusuunnittelu

Tehkää paperille pukuluonnos joko piirtämällä, maalaamalla tai kollaasitekniikalla.

- Vaate jonka olisin aina halunnut saada
- Klovnin puku
- Maailman pelottavin hahmo

Peuraneito (2002), pukusuunnittelija, Tarja Simonen
Matti Rossi: Peuraneito ja Sarvikuono

Titania (1994), pukusuunnittelija, Marjatta Nissinen, William Shakespeare: En midsommarnattsdröm / Kesäyön uni

Elefanten/ Norsu, (1931)pukusuunnittelija, Martha Neiglick-Platonoff (1889–1964), André Obey, Noak